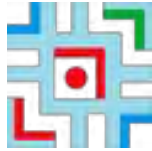

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

**ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали II Міжнародної
науково-практичної конференції**

11-12 листопада 2021 року

Київ 2021

Кравченко О.М.

аспірантка

Національного університету біоресурсів і природокористування України

м. Київ, Україна

ДО ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ ІЗ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Кожна реформа має на меті прості ідеї - поліпшення рівня життя, скорочення державних витрат, збільшення доходів людей. Звісно, дані ідеї не можуть відбутися природним шляхом і тому реформа, як інструмент зміни та оптимізації правил, повинна прискорити покращення людського існування штучними засобами. Для оптимального вирішення завдань та здійснення функцій суспільства і держави, що характеризуються певною формою конституційно-правових відносин існує адміністративний поділ в кожній країні. Інститутом, що регулює територіальну організацію суспільства і взаємодію його територіальних частин є адміністративно-територіальний поділ.

В Україні адміністративно-територіальний устрій перейшов у спадок від СРСР, який в свою чергу характеризується високим ступенем централізації влади. Відповідно до статті 5 Конституції України «Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування» [1]. Однак, фактично на місцях спостерігається низька продуктивність органів місцевого самоврядування щодо ефективного розвитку регіонів. Одними із найпоширеніших недоліків централізації влади, що призвів до малої продуктивності органів місцевого самоврядування, є недостатній рівень бюджетних асигнувань [2].

Таким чином, проблема адміністративного устрою та місцевого самоврядування постійно залишалася на порядку денному через очевидну неефективність вітчизняної моделі у порівнянні з західними сусідами. Перерозподіл владних повноважень між центральними та місцевими органами влади є децентралізацією. Основною метою децентралізації є формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища для громадян, надання високоякісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, узгодження інтересів держави та територіальних громад [3].

В Україні відповідний комплекс змін до існуючого стану почав реформуватися із 2015 р. Адміністративна реформа в Україні 2019 року завершила процес оптимізації системи центральних органів виконавчої влади в рамках реформи децентралізації в Україні. Одним із нових «спеціальних» адміністративно-територіальних утворень стали об'єднані

територіальні громади, що отримали скорочення ОТГ. Враховуючи вже утворені ОТГ, були сформовані інші територіальні громади, що отримали скорочення ТГ [4]. Кожна із територіальних громад на початкових етапах зіштовхнулася із рядом нових проблем. Однією із таких проблем є нерозуміння того, якими саме ресурсами володіє громада та яким «інструментом» реалізувати мету децентралізації.

Інструментом втілення мети децентралізації та становлення територіальних громад може стати землеустрій, оскільки за своїм визначенням об'єднує в собі сукупність соціальних, економічних заходів спрямованих на раціональну організацію території адміністративно-територіальних утворень та регулюванню земельних відносин [5].

Земельний ресурс є одним із основних просторових базисів, на якому розміщені всі галузі виробництва та господарської діяльності. Зміна територіального устрою призвела до перерозподілу земельних ресурсів. Кожна із територіальних громад повинна переглянути питання та визначити раціональне використання своїх земель. Також варто зазначити, що зі зміною адміністративного устрою не зникли попередні не реалізовані заходи землеустрою, зокрема: встановлення меж населених пунктів, проведення планової оцінки земель для оподаткування, інвентаризація земель тощо.

Відповідно визначення поняття заходів із землеустрою, що зазначені в статті 1 Закону України «Про землеустрій», називають роботи, що пов'язані із раціональним використанням та охороною земель, формування та організації територій об'єктів землеустрою передбачена відповідна документації із землеустрою [5]. Оскільки територіальні громади характеризуються значною зміною існуючого використання земель у зв'язку об'єднання у їх складі декількох і більше рад, можна виділити наступний перелік робіт для реалізації заходів із землеустрою:

- проекти землеустрою щодо встановлення меж територій територіальних громад;
- інвентаризація земель комунальної власності в межах та за межами населених пунктів із одночасним їх формуванням;
- проекти землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниць;
- технічна документація з нормативної грошової оцінки земель населених пунктів.

Для вирішення першочергових проблем та створення самодостатнього соціально-економічного розвитку населених пунктів і в цілому території громади варто розробляти також програму використання й охорони земель, інших природних ресурсів в межах відповідної територіальної громади.

Висновки. Реформа місцевого самоврядування та територіального устрою є однією із необхідних умов для формування ефективної і

відповідальної влади та створення комфортного й успішного середовища проживання людей. Проте будь-які, структурні або організаційні зміни на початкових етапах їх запровадження характеризуються розбалансуванням внутрішніх взаємозв'язків між елементами зовнішнього середовища.

Землеустрій за змістом своїх заходів може стати єдиним інструментом реалізації мети децентралізації адміністративно-територіальних одиниць, оскільки характеризується значною різноманітністю підходів щодо вирішення проблем з питань земельних відносин та раціонального використання земельних ресурсів. Запропоновані види документації із землеустрою для створення самодостатнього соціально-економічного розвитку територіальних громад потребують подальших наукових досліджень на прикладі конкретної територіальної громади.

Список використаних джерел

1. Конституції України. редакція від 01.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
2. Максим Бризіцький. Ризики децентралізації. Офіційний портал «Децентралізація». URL: <https://decentralization.gov.ua/news/11589>
3. Реформа децентралізації. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний портал «Децентралізація». URL: <https://decentralization.gov.ua/>
5. Закон України «Про землеустрій». Редакція від 20.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Курильців Р.М.

д.е.н., проф.

Національний університет «Львівська Політехніка»

м. Львів, Україна

Москалік С.І.

магістр

Національний університет «Львівська Політехніка»

м. Львів, Україна

ЗЕМЛЕУСТРІЙ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПЛАНУВАННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІЙ ГРОМАД

Просторове планування є нині одним із невід'ємних атрибутів управлінської діяльності розвинених країн. Саме завдяки просторовим планам можливе ефективне використання ресурсів усіх рівнів і видів, забезпечення якісного середовища проживання, збереження культурної